

LO-förbundens lönekrav ger ett betydligt högre kostnadsutfall än 2,6 procent – även för industrin

När LO-förbunden presenterar löneavtalskrav på 2,6 procent är det lätt att tro att det är vad utfallet för företagen skulle bli – men så är det inte på något avtalsområde. Löneavtalskravet är i själva verket bara ett golv.

Industrifacken

På industrins område tillkommer flera komponenter som höjer kostnaderna utöver 2,6 procent för företagen.

- För det första har industrifacken ett antal krav på förbättringar av villkor för t ex omställningsstöd, rehabilitering, föräldraledighet. Till detta kommer krav som höjer kostnaderna för att bedriva verksamheten som rätt till heltid, sämre möjligheter att visstidsanställa och hyra in personal.
- För det andra blir avtalshöjningarna inom industrin högre än 2,6 procent på de allra flesta avtalsområdena genom krontalspåslag och väsentligt högre på de områden som omfattas av potten på 125 kronor, enligt Svenskt Näringslivs beräkningar ända upp till 4 procent.
- För det tredje så sker det en lönebildning utanför de avtalsmässiga höjningarna. För hela arbetsmarknaden ligger nivån de senaste 15 åren på mellan 1 och 2 procent.

Det innebär att resultatet i slutet på avtalsperioden rimligen hamnar på minst 3,5 procent inom industrin.

LO:s förbund utanför industrin kräver låglönesatsningar som innebär lönekrav på mellan 3,6 och 4,6 procent

I tidningsuppgifter i dag medger LO:s avtalssekreterare Per Bardh att lönekraven på vissa avtalsområden är uppemot 4 procent. Enligt Svenskt Näringslivs beräkningar av LO-förbundens låglönesatsning kan kraven till och med bli högre än så.

- LO-förbundens lönekrav är formulerat så att lönekravet är lägst 2,6 procent eller minst 620 kronor per månad och heltidsanställd räknat på avtalsområdets genomsnittsförtjänst. Det innebär att om genomsnittslönen är lägre än 23 846 kronor per månad (det belopp där 620 kronor är lika med 2,6 procent) blir det procentuella lönekravet högre än 2,6 procent.

Utöver det ska en låglönesatsning i form av en så kallad jämställdhetspott på minst 125 kronor per månad och heltidsanställd tillfalla avtalsområden som har en genomsnittsförtjänst som är lägre än 21 300 kronor per månad. Det innebär ett lönekrav på dessa avtalsområden på 745 kronor per månad, eller lägst 3,5 procent.

Svenskt Näringsliv har gjort beräkningar på drygt 180 avtalsområden där LO-förbund ingår. Beräkningarna visar att 43 procent av avtalsområdena träffas av LO:s låglönesatsning. På dessa områden kostar lönekraven mellan 3,6 och 4,6 procent.

Snittet på samtliga områden är 3,2 procent. Det är bara 15 avtalsområden (inklusive industriförbunden) där avtalskravet stannar på 2,6 procent.

- Även LO-förbunden utanför industrin kräver ett antal förbättringar av de allmänna villkoren, exempelvis omställningsstöd och rehabilitering. Till detta kommer, precis som inom industrin, krav som höjer kostnaderna för att bedriva verksamheten som rätt till heltid, sämre möjligheter att visstidsanställa och hyra in personal.
- Det finns också i låglöneförbunden ett behov av löneökningar utöver avtalen. Dessa löneökningar uppgår ofta till 0,2 till 0,5 procent.

LO-förbunden vill använda avtalskraven mot den konkurrensutsatta sektorn som golv för avtalskraven på andra områden

De avtal som träffas inom Industriavtalet har sedan dess tillkomst 1997 gällt som norm för löneökningarna i Sverige. Det gäller även för de branscher som inte är internationellt konkurrensutsatta. Statliga Medlingsinstitutet har som uppgift att verka för en väl fungerande lönebildning. Med det menas bland annat att den konkurrensutsatta sektorn är lönenormerande samt att industrins kostnader inte ökar mer än i våra viktiga konkurrentländer.

Bland LO-förbunden har alltid funnits förbund som ifrågasatt Industriavtalet och den samsyn som avtalet är ett uttryck för. Men det var inte förrän i den senaste avtalsrörelsen 2007 som LO-förbunden med sin samordning bröt mot denna samsyn och lade lönekrav som hade industrins avtal som golv.

Medlingsinstitutet skrev i sin årsrapport 2008 att "det är anmärkningsvärt att medlare i ett antal tvister inte kunnat biträda parterna i deras slutliga överenskommelse. Det skulle strida mot uppgiften att verka för en väl fungerande lönebildning om medlare medverkade till avtal på nivåer som översteg de normerande avtalen inom industrin".

LO-förbundens krav är alltså inte okontroversiella. Nivån på kraven och metoden för att räkna fram dem innebär ett tydligt brott mot den tradition som inneburit en lång rad år av reallöneökningar till svenska löntagare.

Sammantaget innebär LO:s och Facken inom industrins krav att vi nästan hamnar på Konjunkturinstitutets skräckscenario med kostnadshöjningar runt 4 procent. KI:

- Scenariot där arbetskostnaderna ökar med 4 procent per år 2010-2012 innebär också stora risker. Ett ytterligare ansträngt kostnadsläge resulterar sannolikt i ett stort antal uppsägningar och konkurser.
- Högre arbetslöshet på grund av högre arbetskostnader kommer sannolikt då att innebära även varaktigt högre arbetslöshet.
- Det är också möjligt att en hög arbetskostnadsökning i mitten av en djup lågkonjunktur är ett uttryck för en permanent sämre fungerande lönebildning. Detta skulle kunna leda till varaktigt lägre investeringar och även till högre jämviktsarbetslöshet.